

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на проект освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти «Соціальна робота»
за спеціальністю 231 «Соціальна робота»
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну у лютому 2022 року внесло суттєві корективи у соціальну політику України та особливості підготовки фахівців соціальної роботи у ЗВО України. У час війни професійна соціальна робота розширює напрями, методи і форми роботи, які, з одного боку, ґрунтуються на багаторічному досвіді, з іншого – зумовлені викликами війни – це збільшення кількості військовослужбовців-учасників бойових дій та їх сімей, внутрішньо-переміщених осіб тощо.

Освітньо-професійна програма (надалі – ОПП) розроблена на підставі Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота (Стандарт затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 557), та класифікатора професій ДК 003:2010, професійного стандарту «Фахівець з соціальної роботи» від 20.06.2020 р.

Основний фокус ОПП зосереджений на формуванні знань, умінь та практичних навичок у сфері реалізації соціальної роботи з різними групами отримувачів послуг, менеджменту соціальної роботи, а також соціальної роботи в умовах надзвичайних ситуацій.

Унікальність ОПП полягає в тому, що вона характеризується широким профілем (комплексністю) підготовки з метою максимального розширення можливостей працевлаштування випускників з одного боку, з іншого – передбачає умовну «м'яку» спеціалізацію за рахунок варіативних дисциплін мейджорів ОПП.

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП враховано галузевий та регіональний контекст. Галузевий контекст ОПП зумовлений великою кількістю осіб, які потребують соціальної підтримки (ветерани війни, ВПО), розмаїттям категорій клієнтів соціальної роботи, що вимагає значної кількості фахівців із соціальної роботи. Характерними для ОПП є врахування специфіки регіонального контексту, які регламентують основні положення Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років та напрями модернізації системи соціального захисту Львівської області, продовження реформи деінституціалізації, забезпечення на територіях альтернативних послуг догляду дітей, орієнтованих на сімейні форми виховання.

У відповідності до стандарту при розробці ОПП «Соціальна робота» враховувались положення щодо цілей, об'єктів вивчення і діяльності, дотримано рекомендований обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС). З них – 180 кредитів відведено на вивчення обов'язкових дисциплін, 60 кредитів – вивчення вибіркових дисциплін. Обсяг кредитів ЄКТС, призначених для кваліфікаційної роботи бакалавра, становить 4,5 кредитів ЄКТС, для атестаційного екзамену – 1,5 кредиту.

На окрему увагу заслуговує практична зорієнтованість програми. Виокремлено чотири види практики: ознайомча практика (соціальне портфоліо), навчальна (волонтерська) практика, навчальна (виробнича) практика,

переддипломна практика. Такий підхід зумовлює послідовність та системність фахової підготовки студентів, орієнтує майбутніх соціальних працівників на спеціалізацію надання соціальних послуг населенню з урахуванням індивідуальних потреб клієнтів.

Дотримано положення щодо компетентностей та нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання. Визначені ОПП програмні результати навчання приведені у відповідність до результатів навчання, визначених стандартом. Оскільки Стандарт не передбачає обмеження загальних і фахових компетентностей і програмних результатів, до запропонованих Стандартом при розробці програми були додані ЗК16, ЗК17, ПРН24, ПРН25, що відповідає меті і цілям навчання за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота».

Навчання фахівців за цією програмою надає можливість підготувати здобувачів ОПП до вирішення складних спеціалізованих завдань та прикладних проблем соціальної сфери, у тому числі управління соціальними процесами та такими, що мають місце в індивідуальному розвитку особистості, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, та зорієнтованих на подальшу фахову самоосвіту.

Вважаємо за доцільне рекомендувати удосконалити освітньо- професійну програму «Соціальна робота», представлену до рецензії, за рахунок зменшення кредитів ECTS з 8-5 до 4-3 для вивчення окремих заявлених дисциплін. Це дозволить розширити спектр фахової підготовки майбутніх соціальних працівників за рахунок вузькоспеціалізованих курсів прикладного спрямування, зокрема таких як «Соціальна робота з сім'ями», «Соціальна робота в сфері зайнятості», «Тренінг формування фахових навичок», «Соціальна анімація», «Реабілітологія», «Соціально-побутове орієнтування осіб з інвалідністю» та ін.

В цілому презентована освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота покликана забезпечити підготовку студентів до фахової діяльності в галузі «Соціальна робота», відповідає вимогам щодо освітніх програм, що дає підстави рекомендувати її для використання у освітньому процесі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з метою подальшої підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Соціальна робота».

Рецензент:

доцент кафедри педагогіки
та соціальної роботи
Чернівецького національного університету
імені Ю. Федьковича,
кандидат педагогічних наук, доцент

Лариса ПЛАТАШ

